

Антимонопольний комітет України

РІШЕННЯ

адміністративної колегії Івано-Франківського обласного
територіального відділення

14.12.2016 р.

№ 42

Справа № 7/П-2016

м. Івано-Франківськ

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/П-2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради (вул. Грушевського, 21, м. Івано-Франківськ, 76004, ідентифікаційний код – 04054346), далі – Виконком, та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 02.12.2016 № 212 про попередні висновки у справі,

ВСТАНОВИЛА:

Справа розпочата розпорядженням адміністративної колегії відділення від 23.02.2016 № 7, за ознаками порушення, передбаченого ст. 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», виявленими в діях Виконкому, у вигляді створення комунальному підприємству Івано-Франківської міської ради «Муніципальна інвестиційна управляюча компанія» (до прийняття рішення сесії Івано-Франківської міської ради від 25.12.2015 № 66-2 «Про внесення змін до статуту комунального підприємства «Єдиний розрахунковий центр» - комунальне підприємство Івано-Франківської міської ради «Єдиний розрахунковий центр», ідентифікаційний код – 35277442, надалі – КП «МІУК», Підприємство) умов для вчинення порушення конкурентного законодавства (зловживання монопольним становищем) на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Зокрема, за результатами розгляду заяви від 02.09.2015 № 50 мешканців будинку [інформація з обмеженим доступом], територіальним відділенням встановлено, що КП «МІУК» в березні 2015 року подало на затвердження Виконкому скориговані тарифи на послуги технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливової каналізації (надалі – Технічне обслуговування

внутрішньобудинкових систем).

Однак, Підприємством скориговано тарифи на послуги з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем не для всіх будинків, які знаходяться в його управлінні, а тільки для окремих 89-ти будинків, стосовно яких також проведено коригування тарифу на послуги з прибирання прибудинкових територій, у зв'язку із уточненням їх площ.

На підставі поданих КП «МІУК» розрахунків скориговані тарифи встановлені рішенням Виконкому від 27.03.2015 № 169 та введені в дію з 02.04.2015.

Таким чином, Підприємство, подавши до Виконкому розрахунки щодо коригування тарифу на послугу з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем для мешканців окремих будинків, в той час як для інших споживачів тариф на цю послугу не скориговувався, вчинило дії дискримінаційного характеру, які призвели до нерівного ставлення до мешканців міста, які є споживачами послуг КП «МІУК».

Дії КП «МІУК» щодо надання для встановлення Виконкомом та застосування скоригованих тарифів на Послуги з утримання для мешканців окремих будинків, містять ознаки порушення, передбаченого п. 2 ч. 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, шляхом застосування різних цін до рівнозначних угод із покупцями без об'єктивно виправданих на те причин.

В зв'язку з вищенаведеним, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», листом від 08.12.2015 № 01.1-07/118 КП «МІУК» надані обов'язкові для розгляду рекомендації для вжиття заходів стосовно припинення виявлених ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

З метою визначення шляхів виконання КП «МІУК» зазначених рекомендацій, у зв'язку із зверненням Підприємства до територіального відділення з проханням конкретизувати спосіб виконання рекомендацій, у відділенні 29.01.2016 проведено нараду за участю представників Виконкому та КП «МІУК». За результатами обговорення було вирішено, що Виконкому необхідно внести зміни до рішення від 27.03.2015 № 169 в частині повернення тарифу на послугу з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем до попереднього рівня, а КП «МІУК» необхідно здійснити відповідні перерахунки для компенсації мешканцям зайво нарахованих коштів, починаючи з 02.04.2015.

Однак, Підприємство не повідомляло територіальне відділення про вчинення конкретних дій стосовно виконання рекомендацій від 08.12.2015 № 01.1-07/118.

У зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 29.06.2016 № 31 розпочато розгляд справи № 27/П-2016, за ознаками порушення, передбаченого п.2 ч.2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що містяться в діях КП «МІУК».

Івано-Франківська міська рада Івано-Франківської області у розумінні

статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органом місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду міста Івано-Франківська та здійснює від її імені та в інтересах функції та повноваження, визначені цим законом.

Виконавчим органом Івано-Франківської міської ради відповідно до статей 11, 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є виконавчий комітет (надалі – Виконком) і відповідно до абзацу 11 статті 1, статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органом місцевого самоврядування та має статус юридичної особи.

Згідно зі статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів міських рад належать повноваження щодо встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів щодо оплати побутових, комунальних, транспортних та інших послуг.

Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (надалі – Закон) визначені основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки. Згідно статті 3 Закону, предметом його регулювання є правовідносини, що виникають між виробниками, виконавцями, споживачами у процесі створення, надання та споживання житлово-комунальних послуг. Суб'єктами цього Закону є органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, власники, виробники, виконавці та споживачі житлово-комунальних послуг.

Відповідно до статей 13 та 14 Закону, послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за функціональним призначенням належать до другої групи житлово-комунальних послуг, ціни/тарифи на які затверджують органи місцевого самоврядування для надання на відповідній території.

Статтею 31 Закону України «Про житлово - комунальні послуги» виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

Виконком, встановивши рішенням від 27.03.2015 № 169 скориговані тарифи на послугу з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем для мешканців 89-ти будинків на підставі поданих КП «МІУК» розрахунків, в той час як стосовно інших будинків тарифи не розглядалися, створило для КП «МІУК» умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

В зв'язку з цим, керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України Виконкому листом від 02.02.2016 № 01.01 – 07/5 надала обов'язкові для розгляду рекомендації щодо вжиття заходів для припинення дій, які містять ознаки порушення, передбаченого ст. 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом:

- внесення змін до рішення виконавчого комітету Івано-Франківської

міської ради від 27.03.2015 № 169 в частині повернення тарифу на послугу з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливної каналізації до попереднього рівня;

- зобов'язання КП «Муніципальна інвестиційна управляюча компанія» здійснити перерахунок зайво нарахованих коштів за послугу з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливної каналізації для мешканців будинків, зазначених у рішенні виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 27.03.2015 № 169, починаючи з 02.04.2015.

У відповідь на рекомендації Виконком листом від 15.02.2016 № 528/01-14/17 повідомив, що підставою для зміни тарифів на послугу з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем для 89-ти будинків, що затверджені рішенням Виконкому від 27.03.2015 № 169, були подані КП «МІУК» розрахунки планових економічно обґрунтованих витрат для будинків, для яких змінилася площа прибудинкових територій. Також зазначено, що КП «МІУК» готується проект рішення Виконкому, яким тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій будуть приведені до економічно обґрунтованого рівня.

Таким чином, Виконком не повідомив територіальне відділення про вчинення конкретних дій стосовно виконання рекомендацій від 02.02.2016 № 01.01 – 07/5, у зв'язку з чим було розпочато справу № 7/П-2016.

Листом від 23.08.2016 № 01-03/1369 Підприємство надало інформацію, що на підставі поданих КП «МІУК» розрахунків рішенням Виконкому від 17.03.2016 № 211 затверджені нові тарифи на Послуги з утримання для всіх будинків, що обслуговуються КП «МІУК», які введені в дію з 01.04.2016. Також, цим рішенням затверджені структура, періодичність та строки надання Послуг з утримання (додаток 2 до рішення), норми обслуговування робітничого персоналу (додаток 3), розрахунки використання матеріалів та спецодягу (додаток 4), калькуляція - розрахунок послуги з технічного обслуговування димових та вентиляційних каналів (додаток 5). Рішення виконавчого комітету від 27.12.2011 р. № 842 (з наступними змінами і доповненнями від 18.07.2012 р. № 485, від 19.06.2013 р. № 316, від 05.09.2013 р. № 479, від 27.03.2015 р. №169), від 24.06.2014 р. № 326, від 18.09.2012р. № 609, якими затверджені тарифи на Послуги з утримання, є такими, що втратили чинність.

Отже, для мешканців 89-ти будинків, зазначених у рішенні Виконкому від 27.03.2015 № 169, у період з 02.04.2015 до 01.04.2016 було неправомірно підвищено (із застосуванням механізму коригування тарифів) вартість послуги з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем, оскільки для мешканців інших будинків, що обслуговуються КП «МІУК», були однакові підстави для їх коригування.

Рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 14.12.2016 № 41 дії КП «МІУК» щодо надання на встановлення Виконкому та застосування з 02 квітня 2015 року по 31 березня 2016 року скоригованих

тарифів на послугу з технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливної каналізації для мешканців будинків, зазначених у рішенні Виконкому від 27.03.2015 № 169, в той час як для мешканців усіх інших будинків механізм коригування тарифів не застосовувався, визнані порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 2 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, шляхом застосування різних цін до рівнозначних угод із покупцями без об'єктивно виправданих на те причин.

Цим же рішенням зобов'язано Підприємство у двохмісячний термін здійснити перерахунок зайво нарахованих коштів за послугу з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливної каналізації для мешканців будинків, зазначених у рішенні виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 27.03.2015 № 169, за період з 02.04.2015 по 31.03.2016.

На вимогу про надання інформації у справі Виконком не надав обґрунтованих пояснень стосовно правомірності підвищення тарифів на послуги з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем для мешканців 89-ти будинків, зазначених у рішенні виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 27.03.2015 № 169. На думку Виконкому, тарифи на Послуги з утримання, затверджені зазначеним рішенням Виконкому, є економічно обґрунтованими і жодних підстав для скасування цього рішення або внесення змін до нього немає.

Стаття 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Стаття 30 цього ж Закону передбачає здійснення органами місцевого самоврядування контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування органів адміністративно - господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.

Пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Стаття 17 цього Закону передбачає особливий зв'язок між діями

органів місцевого самоврядування і протиправними діями суб'єктів господарювання, інших державних органів.

Специфіка зазначених дій полягає в тому, що їхнім необхідним елементом поряд із діями або бездіяльністю органу місцевого самоврядування є дійсні або можливі протиправні дії інших осіб – зокрема, суб'єктів господарювання.

Таким чином, розглядом справи доведено, що дії Виконкому, які полягають у затвердженні для мешканців будинків (згідно додатку до рішенням Виконкому від 27.03.2015 № 169) скоригованих тарифів на послугу з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливної каналізації, що введені в дію з 02.04.2015, в той час як для мешканців усіх інших будинків, що обслуговуються КП «МІУК», механізм коригування тарифів на цю послугу не застосовувався, є порушенням, передбаченим п.7 ст.50, ст. 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення комунальному підприємству «Муніципальна інвестиційна управляюча компанія» умов для вчинення порушення конкурентного законодавства (зловживання монопольним становищем) на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 19.05.2009 року № 168-р) (із змінами і доповненнями), листом від 02.12.2016 № 04-07/566 Виконкому надіслано копію подання від 02.12.2016 р. № 212 про попередні висновки у справі № 7/П-2016 для ознайомлення.

На подання про попередні висновки у справі Виконком повідомив, що відповідно до ч. 3 ст. 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання).

Підставою для зміни тарифів, затверджених рішенням Виконкому від 27.03.2015 № 169, для мешканців 89-ти будинків були подані КП «МІУК» розрахунки планових економічно обґрунтованих витрат для будинків, по яких змінилася площа прибудинкової території.

На думку Виконкому, Порядок формування тарифів на Послуги з утримання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, дозволяє КП «МІУК» подавати розрахунки тарифів як по одному, так і по 89-ти будинках.

При затвердженні вищезазначених тарифів, Виконком вважає, що діяв у визначеному законодавством порядку та не створював жодних умов для вчинення порушення КП «МІУК».

Зазначене твердження спростовується наступним.

Відповідно до п.2 постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011

№ 869 тариф на Послуги з утримання є сукупною (загальною) вартістю надання таких послуг, розрахованою на основі економічно обґрунтованих планованих (нормативних) витрат з урахуванням планового прибутку та податку на додану вартість або єдиного податку.

Як свідчать матеріали справи, причиною застосування різних цін для споживачів Підприємства є коригування витрат на послуги з Технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем.

Однак, витрати на заробітну плату і матеріали є прямими витратами, які входять до складу собівартості Послуг з утримання, та при розрахунку тарифів повинні застосовуватись для всіх споживачів Підприємства.

Такими чином, предметом розгляду даної справи є створення умов для вчинення Підприємством дискримінаційних дій, які полягають у нерівному ставленні до споживачів послуг та застосуванні механізму коригування тарифів тільки для мешканців 89-ти будинків, у тому числі будинку заявників.

Статтею 4 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" зазначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

Згідно з приписами частини п'ятої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти Антимонопольному комітету України у здійсненні його повноважень, зокрема, у сфері контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація виконавчим органом міської ради покладених на неї повноважень, має здійснюватись з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи вищезазначене, викладені зауваження та заперечення Підприємства спростовуються вищенаведеним та матеріалами справи.

Керуючись статтями 12, 12', 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтею 48 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ВИРІШИЛА:

Визнати дії виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради (вул. Грушевського, 21, м. Івано-Франківськ, 76004, ідентифікаційний код –

04054346), які полягають у встановленні для мешканців будинків (згідно додатку до рішенням Виконкому від 27.03.2015 № 169) скоригованих тарифів на послугу з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання, гарячого водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та зливової каналізації, що введені в дію з 02.04.2015, в той час як для мешканців усіх інших будинків, що обслуговуються КП «МІУК», механізм коригування тарифів на цю послугу не застосовувався, порушенням, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення комунальному підприємству «Муніципальна інвестиційна управляюча компанія» умов для вчинення порушення конкурентного законодавства (зловживання монопольним становищем) на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії

В. Тимків

В. Шевчук

Ю. Вітрак

А. Мажак

Н. Борищак